

بسم الله الرحمن الرحيم

الزامات و اقتضانات سیاست های اجتماعی دوران کرونا

مقدمه و بیان مسئله

شرایط و بحران ایجاد شده در اثر بیماری ناشی از ویروس کرونا، نه تنها در سطح سلامت، بلکه در سطوح روانی، اجتماعی و اقتصادی نیز، رویکردها، سیاست ها و برنامه های بسیاری از کشورها از جمله کشور ما را به چالش کشید. این بحران فراگیر جهانی، بیش از پیش، تبعات زیان آور ناشی از عدم توجه یا کم توجهی به سیاست های ارتقایی و پیشگیرانه را آشکار ساخت. گرچه هنوز برآورد کامل و دقیقی از بار منفی اجتماعی اقتصادی ناشی از بیماری کرونا در کشور را نداریم، اما با یک حساب سرانگشتی رقمی بالغ بر ده ها هزار میلیارد تومان تخمین زده می شود. بیش از یکصد هزار نفر فوت و عوارض اجتماعی، خانوادگی و اقتصادی ناشی از آن، تعطیل شدن بسیاری از کسب و کارها، مبالغ کلان صرف شده برای درمان و دوران نقاهت بیماران، تنها بخشی از زیان های ناشی از این بیماری می باشد. همه گیری کرونا با تمام فجایع و عوارض آن، درس آموخته های فراوانی برای تمام دنیا و از جمله کشور ما، به همراه داشت. با توجه به امکان وقوع اتفاقات مشابه در آینده، اقدامات پیشگیرانه برای "کاهش آسیب ها به حداقل ممکن"، اتخاذ رویکرد و تفکر کل نگر، فرآیند محور و رو به آینده، قبل از بروز مشکل"، و "حصول آمادگی لازم برای مقابله با شرایط سخت"، ضروری است. عطف به مراتب، و با توجه به بررسی های متعدد علمی انجام شده در فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران، پیشنهادات سیاستی زیر برای ارتقای وضعیت موجود و توانمندسازی سیستم های مسئول و مرتبط، و مدیریت بهتر چالش های جاری و تهدیدات مشابه در آینده، اعلام می شود:

- ۱. سیاست نظام تأمین اجتماعی فراگیر،** اجرای بند الف ماده ۵۷ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و نظام چندلایه تأمین اجتماعی جهت ایجاد حمایت های لازم از اقشار آسیب پذیر؛
- ۲. تجمیع قوانین موجود و تدوین و تصویب سیاست های رفاه اجتماعی خانواده با تأکید بر کودکان و خانواده های زن سرپرست،** جهت حمایت از نسل آینده و زنان آسیب پذیر؛
- ۳. توجه به تعیین کننده های اجتماعی مؤثر بر وضعیت اجتماعی اقتصادی خانواده ها** جهت کاهش نابرابری و اصلاح ضریب جینی؛
- ۴. شفاف سازی اقتصادی و مالیاتی تمامی افراد و دستگاه ها** نه تنها به منظور شناسایی منابع مالی پنهان و مبارزه با فرار مالیاتی، بلکه قابل رهگیری نمودن تراکنش ها و تبادلات مالی به منظور پیشگیری و مقابله با پولشویی، فساد مالی، تعارض منافع، در همه دستگاه ها و نهادها؛
- ۵. توجه به حوزه کودکان و نوجوانان،** به ویژه در ۸ سال اول زندگی و افزایش سهم این کودکان از تولید ناخالص داخلی (حداقل ۱٪ از تولید ناخالص داخلی به رشد و تکامل همه جانبه کودکان تخصیص داده شود)؛
- ۶. تقویت بخش اجتماعی برنامه هفتم توسعه با رویکرد ارتقایی و رفاه اجتماعی و تمرکز بر خانواده** جهت حمایت های رفاهی و تأمین اجتماعی پایدار مبتنی بر نهاد خانواده

۷. ایجاد و توسعه رویکرد ملی توانمندسازی و حرفه مندی در کشور از سنین ابتدای زندگی و دوران کودکی و نوجوانی برای گروه های جنسی و سنی مختلف و تغییر رویکردهای آموزشی در کلیه سطوح به سمت برنامه ها و رویکردهای توانمندسازانه ، مهارتی، کارآفرینی و رو به آینده؛
۸. تدوین سیاست ها و برنامه های دوستدار خانواده با هدف ایجاد خانواده پویا، تاب آور . افزایش مهارت های زندگی در خانواده، افزایش مهارت فرزندپروری ، ارتباط مؤثر و حفظ ارزش ها و ارتقای آن در خانواده؛
۹. استقرار کامل و سریع تر دولت الکترونیک و نیز افزایش شفافیت اداری جهت افزایش دسترسی و عدالت اداری و اجتماعی و ارتقای بهره وری سیستم ها که نهایتا به رفاه اجتماعی بیشتر منتهی می شود؛
۱۰. کاهش هزینه ارتباطات مجازی، و افزایش پهنای باند و سرعت اینترنت به نحوی که دسترسی به فضای اینترنت، برای آموزش و بهداشت، به عنوان کالایی عمومی قلمداد شود. و در نتیجه سواد سلامت و آگاهی عمومی ارتقاء یابد؛
۱۱. ایجاد و توسعه عدالت آموزشی جهت ارتقای آموزش با کیفیت به ویژه برای مناطق کم برخوردار و دهک های پایین درآمدی؛
۱۲. ترویج رویکردهای پیشگیرانه ، افزایش خودمراقبتی ، ارتقای سلامت و افزایش سواد سلامت، به منظور ارتقای نقش مردم در حفظ و ارتقای سلامت ؛
۱۳. ارتقای سلامت روانی اجتماعی آحاد جامعه به ویژه کودکان و نوجوانان با کشوری کردن برنامه سامان(نظام جامع ادغام یافته خدمات سلامت روانی اجتماعی در شبکه)؛
۱۴. اجرای سیاست حکمرانی مطلوب در تمامی قوا و نهادها، و پایش و ارزشیابی آن، جهت افزایش پاسخگویی و شفافیت و پیشگیری از تعارض منافع در همه سطوح کشور؛